

Årsmelding 2020

Forum for natur og friluftsliv Agder

Innhold

1. Innledning	2
2. Aktiviteten gjennom året	3
2.1 Saker og temaer	3
2.2 Arrangementer	3
2.4 Møter, befaringer, arbeidsgrupper	5
2.4 Annen deltakelse	5
2.5 Informasjon	6
3. Organisatorisk.....	6
3.1 Tilsluttede organisasjoner	6
3.2 Årsmøtet.....	6
3.3 Styret	7
3.4 Administrasjon.....	7
4. Økonomi	7

1. Innledning

Forum for natur og friluftsliv Agder er et samarbeidsnettverk for natur- og friluftslivsorganisasjonene i fylket. Samlet representerer organisasjonene i nettverket ca. 20 000 medlemmer.

Målet er å ivareta natur- og friluftslivsinteressene i Agder ved å styrke og fremme organisasjonenes arbeid, være en møteplass for samarbeid, og en arena for kompetansebygging i organisasjonene. Viktige oppgaver for oss er:

- Medvirke i areal- og strategiplaner som har betydning for natur og friluftsliv på fylkes- og kommunenivå
- Være en møteplass for samarbeid og diskusjon
- Bidra til å sette natur og friluftsliv på dagsorden i samfunnet
- Bidra til å øke forståelsen av hvor verdifull natur og friluftsliv er
- Ha god kontakt med relevante myndigheter

Hovedmål og tiltak i 2020 har vært:

- Arbeid for å få andre relevante organisasjoner med i forumet
- Arbeide for videreføring av samarbeidsavtalen med fylkeskommunen
- Øke aktiviteten i forhold til samarbeid med kommuner, fylkesmann og fylkeskommune
- Videreutvikle samarbeidet mellom organisasjonene i forumet med felles høringsuttalelser, felles arrangement og kompetanseoppbygging, felles innlegg i media og felles arbeid for naturmangfold og friluftsliv
- Arbeide med kommuneplaner og regionale planer
- Politisk arbeid for å gjøre forumets saker mer kjent
- Arbeide mot nye landbaserte vindkraftanlegg i Agder

Det har vært arbeidet med alle hovedmål og tiltak gjennom året. På grunn av smittevern hensyn i forbindelse med pandemien ble en del møter og arrangementer utsatt til høsten 2020, da situasjonen var litt mer under kontroll. Underveis i året har det vært bytte av koordinator. Vi har ikke lyktes med å få flere organisasjoner med i forumet, men har vært i kontakt med noen som vi kan arbeide videre med. Samarbeidsavtalen med fylkeskommunen er blitt videreført, og vi har også fått økt tilskudd til vårt arbeid. Tilskuddet ligger an til å bli økt ytterligere i 2021 dersom budsjett forslaget går gjennom.

Vindkraft har utgjort en stor del av forumets arbeid også dette året, både i forhold til konsesjonspliktige endringer og MTA- og detaljplan for Skorveheia, Buheii, og Lillesand vindkraftverk, samt Meld. St. 28 (2019-2020) Vindkraft på land – Endringer i konsesjonsbehandlingen. Vindkraft har vært en stor del av det politiske arbeidet også, men her har vi også fremmet andre arealutfordringer og samlet belastning.

Av felles arrangement trekker vi frem politisk bålssamtale i Friluftslivets uke og kompetansehevende kurs for medlemmer i tilsluttede organisasjoner. Det har blitt sendt 28 høringsuttalelser fra forumet. I år har det vært arbeidet spesielt med innspill til Regionplan Agder, planprogram i forskjellige kommuner, verneplaner og vindkraft. FNF Agder har blitt nevnt 23 ganger i media.

2. Aktiviteten gjennom året

2.1 Saker og temaer

Samarbeidsavtalen med fylkeskommunen er blitt videreført, og vi har også fått økt tilskudd til vårt arbeid.

Vindkraft har utgjort en stor del av forumets arbeid også dette året, både i forhold til konsesjonspliktige endringer og MTA- og detaljplan for Skorveheia, Buheii, og Lillesand vindkraftverk, samt Meld. St. 28 (2019-2020) Vindkraft på land – Endringer i konsesjonsbehandlingen.

2.2 Arrangementer

Friluftslivets uke i 2020 ble i Agder preget av koronasituasjonen, og noen av arrangementene som var planlagt i de forskjellige organisasjonene ble avlyst. Men de aller fleste fikk gjennomført aktivitetene med påmelding, registrering av deltakere, håndsprit og 1 meters avstand. Det ble gjennomført 39 arrangementer i løpet av uken, 18 av dem var turer eller aktivetsdager, 16 var jaktrelatert, 4 var aktiviteter knyttet til sopp og annen mat, og 1 var padletur. Flere av arrangementene var små med 5 til 20 deltakere, mens Kom deg ut-dagene og 4Hs sopptur hadde mellom 50 og 200 deltakere.

FNF Agder sitt arrangement i Friluftslivets uke var politisk bålsamtale. Den ble gjennomført tirsdag 8. september på Odderøya i Kristiansand. Vi hadde invitert fylkespolitikere, og de som kom og deltok i samtalen var fylkesordfører Arne Thomassen (H), Steinar B. Andersen (FrP), Gro Bråten (Ap), Beate Marie Johnsen (V), Mirell Høyer-Berntsen (SV), og Runde André S. Frustøl (KrF). Fra de tilsluttede organisasjonene stilte representanter fra 4H Agder, Agder botaniske forening, DNT Sør, Naturvernforbundet Agder, NJFF Vest-Agder, Skogselskapet Agder og Sørlandet krets av NSF. Det skulle vært med flere i samtalen, men fem meldte avbud samme dagen i tråd med smittevernreglene. Moderator for samtalen var Tor Punsvik.

Tema for samtalen var arealutfordringer i Agder med tanke på natur og friluftsliv, og mulige konsekvenser av endringene som er foreslått i Plan og bygningsloven. En oppsummering av bålsamtalen ligger på våre nettsider: <https://fnf-nett.no/agder/diskuterte-kommunenes-dispensasjonspraksis-rundt-balet-i-strandsonen/>.

Kurs i rapportssystemet Artsobservasjoner ble gjennomført 7. og 8. oktober 2020 på Hovestua på Tromøya i Arendal. Det var 5 deltakere første kvelden og 3 deltakere andre kvelden. Alle hadde tilknytning til minst en organisasjon i forumet, og i tillegg så var samtlige også medlem i Sopp- og nyttevekstforeningen. Kursholder var Kristoffer Bøhn fra Sabima. Deltakerne fikk god innføring i

rapportsystemet, samt opplæring i hvordan bruke appen Artsorakelet, og hvordan finne informasjon i andre digitale løsninger som Artsdatabanken, Naturbase med flere. Kurset ble gjennomført med tilskudd fra Agder Fylkeskommune.

2020 var siste året i et treårig pilotprosjekt; Kurset Tur- og treningskompis gir støttekontakter kompetanse innen friluftsliv, fysisk aktivitet sin påvirkning på fysisk og psykisk helse, motivasjon og veiledning, kosthold, treningslære og praktisk aktivitetskunnskap. Ett kurs er blitt gjennomført i Flekkefjord kommune høsten 2020 med gode tilbakemeldinger fra deltakerne. På grunn av smittevern hensyn ble kurset gjennomført digitalt. Målet for prosjektet er å gi varig økt deltakelse i friluftsliv for deltakerne og deres brukere, da kurset gir innføring i lavterskel friluftslivsaktivitet i det området der de bor.

Det ble gjennomført seminar om vannforvaltningsplanene og tiltak for bedre vannmiljø 9. desember. Seminaret hadde 12 deltakere, og ble gjennomført digitalt på grunn av koronasituasjonen. Vi fikk besøk av Tanja Øverland fra Agder fylkeskommune som fortalte om vannregion Agders hovedutfordringer og revisjonen av vannforvaltningsplanene. Frode Kroglund fra Fylkesmannen i Agder snakket om fremmede arter og revisjon av vannkraftkonsesjoner. Sigurd Espeland fra Havforskningsinstituttet fortalte om fiskefredningssonen i Tvedestrand og hvilke resultater man har fått så langt. Seminaret ble gjennomført med tilskudd fra Miljødirektoratet.

2.3. Uttalelser

Det ble levert 28 høringsuttalelser fra FNF Agder i 2020. Tabellen under er en oversikt over hvilke saker det var, og hvilke tilsluttede organisasjoner som stod bak.

Dato levert	Sak	4H A	ABF	AAT	DNTSør	LF	NVF A	NJFF AA	NJFF VA	NZF S	Skog A	Sør. NSF
10.01.2020	Kommunedelplan ny E39 Lyngdal vest - Ålgård		x		x	x	x	x	x	x		
17.01.2020	Detaljplan for Skorveheia vindkraftverk			x	x		x	x	x	x		x
02.03.2020	Kvalitetsnorm for villrein		x	x	x			x	x	x		
13.03.2020	Regional planstrategi for Agder 2020-2024	x	x			x	x	x				x
13.03.2020	Handlingsprogram til Regionplan Agder 2030	x	x			x	x	x				x
19.03.2020	Endring i MTA- og detaljplan Buheii vindkraftverk		x	x	x			x	x			
20.03.2020	MTA-plan og konsesjonspliktige endringer Lillesand vindkraftverk		x	x	x			x				
06.04.2020	Forslag til ny luseforskrift akvakulturanlegg						x	x	x			x
30.04.2020	Verneforslag for Landdalen naturreservat	x	x	x	x		x	x	x	x		x
30.04.2020	Verneforslag fire verneområder i Agder	x	x	x	x		x	x	x	x		x
15.05.2020	Reguleringsplan for Moland Park, Arendal	x		x			x	x				x
15.05.2020	Endring av konsesjon for Arendal lufthavn	x		x			x	x				x
19.05.2020	Detaljreguleringsplan for ny E39 Herdal-Røyskå			x		x	x	x	x	x		
28.05.2020	Økt regulering Svartetjønn, utvidelse av Straume kraftverk	x		x			x	x				
22.06.2020	Verneforslag Eiersland, utv. av Grønliane naturreservat	x	x					x	x			
06.07.2020	Endringer, MTA- og detaljplan Oddeheia og Bjelkeberg vindkraftverk		x	x	x		x	x	x	x		x
30.09.2020	Besøksstrategi Flekkefjord LVK 2020-2030	x	x				x	x				x
30.09.2020	Besøksstrategi Raet nasjonalpark	x	x	x			x	x				x
23.10.2020	Oppstart verneprosess tre skogsområder Agder	x	x	x	x		x	x	x	x	x	x
23.10.2020	Kommunal planstrategi 2020-2023 Farsund	x			x		x	x				
26.10.2020	Kommunal planstrategi 2020-2023 Vennesla	x			x		x	x				
26.10.2020	Kommunal planstrategi 2020-2023 Tvedestrand	x		x	x		x	x				
26.10.2020	Kommunal planstrategi 2020-2023 Lillesand	x		x	x		x	x				
26.10.2020	Kommunal planstrategi 2020-2024 Birkenes	x		x	x		x	x				
28.10.2020	Kommunal planstrategi 2020-2024 Risør	x		x	x		x	x				
13.11.2020	Oppstart verneprosess to skogsområder Agder	x		x	x			x				
30.11.2020	Klage NVEs godkjenning av MTA- og detaljplan for Lillesand vindkraft		x	x	x			x				
18.12.2020	Tiltaksplan for håndtering av sulfidholdig berg Lillesand vindkraft		x	x	x		x	x	x		x	x

FNF Agder sendte også et innspill til politikerne på Agderbenken i forbindelse med behandlingen av Meld. St. 28 (2019-2020) Vindkraft på land – Endringer i konsesjonsbehandlingen.

Alle høringsuttalelser og innspill ligger tilgjengelig på FNF Agders nettsider: <https://fnf-nett.no/agder/uttalelser/>.

2.4 Møter, befaringer, arbeidsgrupper

I 2020 har det vært begrenset møteaktivitet i FNF Agder på grunn av koronasituasjonen.

FNF Agder er representert i rådgivende utvalg for verneområdestyret for Flekkefjord Landskapsvernområde og Oksøy-Ryvingen Landskapsvernområde. FNF Agder er også med i rådgivende utvalg for Raet nasjonalpark, samt arbeidsgruppen for Villreinprosjektet i Setesdal Austhei i forbindelse med ferdsel og fokusområde Bjørnevatt.

I forbindelse med besøksstrategien for Flekkefjord landskapsvernområde, var koordinator på befaring til Brufjell og Brufjellhålene, og på Hidraheia.

Koordinator og styreleder har deltatt på digitale FNF-samlinger høsten 2020.

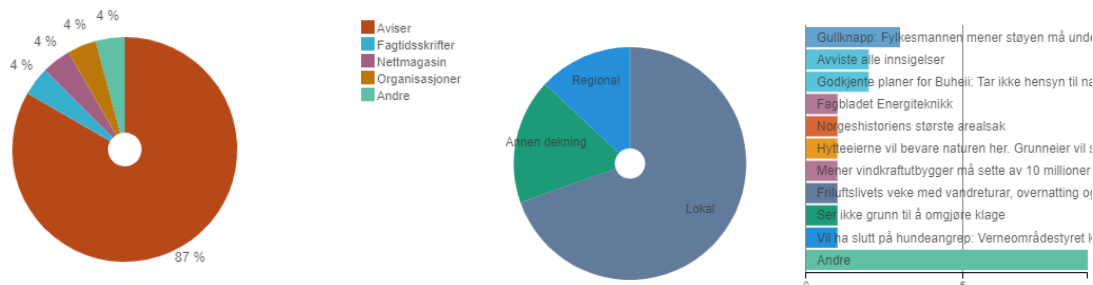
2.4 Annen deltakelse

Koordinator har på vegne av FNF Agder deltatt på:

- Informasjonsmøte for skjøtselsplan Spornes, Raet nasjonalpark
- Webinar om strandsonen, Norsk friluftsliv
- Dialogseminar om vindkraft, KS
- Villreinrådets fagdag
- Miljødirektoratets samling for fylkeskommuner og samarbeidspartnere
- Miljødirektoratets lansering av økologisk grunnkart

2.5 Informasjon

FNF Agder ble nevnt i 23 artikler i media i 2020. Figurene under viser statistikk fra overvåkingstjenesten Infomedia M360, og viser at deknningen hovedsakelig var i lokale aviser. Siste figuren viser hvilke saker som var topp 10.

Det ble lagt ut 15 saker på nettsidene våre [www.fnf-nett.no/agder i 2020](http://www.fnf-nett.no/agder-i-2020). I tillegg ble alle høringsuttalelser og innspill lagt ut. FNF Agder er også på Facebook, hvor vi har rett i overkant av 400 følgere. 36 innlegg ble lagt ut i 2020, hvorav 11 var om Friluftslivets uke.

Det ble utarbeidet en liten informasjonsbrosjyre om FNF Agder og de tilsluttede organisasjonene i forbindelse med den politiske bål samtalen i Friluftslivets uke.

3. Organisatorisk

3.1 Tilsluttede organisasjoner

Forum for natur og friluftsliv Agder fikk ingen nye tilslutninger i 2020. Følgende organisasjoner er tilsluttet:

- 4H Norge – Region Agder (400 medlemmer)
- Agder botaniske forening (100 medlemmer)
- Aust-Agder Turistforening (4500 medlemmer)
- DNT Sør (8000 medlemmer)
- Lister friluftsråd
- Naturvernforbundet Agder (1400 medlemmer)
- Norges jeger- og fiskerforbund Aust-Agder (3000 medlemmer)
- Norges jeger- og fiskerforbund Vest-Agder (2800 medlemmer)
- Norsk zoologisk forening Sørlandsavdelingen (200 medlemmer)
- Skogselskapet i Agder (1100 medlemmer)
- Sørlandet krets av Norsk speiderforbund (1500 medlemmer)

Samlet representerer disse organisasjonene rundt 23 000 medlemmer.

3.2 Årsmøtet

Årsmøtet 2019 ble avholdt 25. februar 2020 på Dyreparken hotell i Kristiansand. Av de tilsluttede foreningene var det tre som var forhindret fra å møte: 4H Agder, Lister Friluftsråd og NJFF Vest-Agder. I forkant av det formelle årsmøtet fikk vi et interessant foredrag om villrein med Tor Punsvik, og vi fikk besøk av Katrine Skajaa Gunnarsli fra miljøvernavdelingen hos Fylkesmannen i Agder som fortalte om arbeid som pågår der og samarbeid med FNF Agder. Olav Schrøder fikk også rosende ord

og applaus for innsatsen han har gjort som styreleder for FNF Agder i fire år. Ny styreleder ble Dag N. Fagermyr. Protokoll og vedtatte dokumenter finnes på våre nettsider <https://fnf-nett.no/agder/om-oss/>.

3.3 Styret

Styret har i 2020 (etter årsmøtet) bestått av følgende:

Leder	Dag N. Fagermyr, Aust-Agder Turistforening Vara Per Thomas Skaanes, DNT Sør
Styremedlemmer	Olav Schrøder, Norges jeger- og fiskerforbund Aust-Agder Vara Kari Røysland, NJFF Vest-Agder Asbjørn Lie, Agder botaniske forening Vara Lars Jøran Sundsdal, NZF Sørlandsavdelingen Marit Solum, Naturvernforbundet Agder Vara Peder Johan Pedersen/David Kobbevik, Naturvernforbundet Agder Christian Espegren, Skogselskapet i Agder Vara Kåre Haugaas, Skogselskapet i Agder Håkon Ravndal, Sørlandet krets av NSF Vara Eirik Nordby, Sørlandet krets av NSF

Det har vært avholdt 6 styremøter, 2 i Kristiansand, 2 i Arendal, og 2 møter ble avholdt digitalt på Teams. Utover dette har det vært jevnlig kontakt mellom koordinator og styreleder på telefon og e-post om det daglige arbeid og den økonomiske situasjonen.

3.4 Administrasjon

Jorunn Haugen var koordinator i forumet i 100 % stilling frem til 1. september 2020. Ny koordinator ble Camilla Moseid som tiltrådte 1.august. Kontorplass har vært hos DNT Sør i Gyldenløves gate 2 i Kristiansand, der også fylkessekretæren i NJFF Vest-Agder sitter. Arbeidsgiveransvaret for koordinator ligger hos FNF nasjonalt, og styret i FNF Agder har ansvar for den daglige driften av FNF Agder.

Marit Solum har bidratt med å lage oversikt over alt som er på høring i Agder hver måned. Oversikten har blitt videresendt til alle tilsluttede slik at dette kan sendes videre til deres kontaktpersoner og foreninger.

Pilotprosjektet Tur- og treningskompis har i tre år vært et satsingsområde i FNF Agder. For planlegging og gjennomføring har det vært ansatt en prosjektarbeider på timebasis, Kristina Humborstad. Siste del av piloten med gjennomføring av kurs for Flekkefjord kommune ble gjennomført høsten 2020.

4. Økonomi

FNF Agder har hatt noe mindre utgifter og mer inntekter i 2020 enn budsjettet. Likviditeten i FNF Agder er per 31.12.20 god.

Koordinator er ansatt i FNF nasjonalt. Dette innebærer at arbeidsgiveransvaret ligger sentralt, og at lønn og sosiale utgifter betales derfra. FNF Agder betaler en egenandel til koordinatorlønn på kr

100 000 til FNF nasjonalt. Selve driften av FNF Agder dekkes av andre midler. I 2020 har fylkeskommunene bidratt med kr 180 000. I tillegg har vi fått tilskudd fra fylkeskommunene til pilotprosjektet Tur- og treningskompis Agder, og til å holde kurs i rapporteringssystemet Artsobservasjoner. Fra Miljødirektoratet fikk vi midler til seminar om vannforvaltning.

Noen av koordinators reiseutgifter er blitt dekket fra FNF nasjonalt. I tillegg fikk FNF Agder også et ekstra driftstilskudd fra FNF nasjonalt i 2020.

Norsk Friluftsliv gav tilskudd til gjennomføring av Friluftslivets uke.

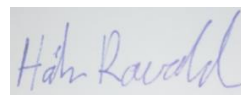
Kristiansand 10.02.2021

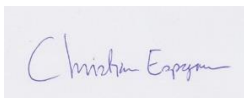
Dag N. Fagermyr
Daglig leder

Olav Schrøder
Styremedlem

Håkon Ravndal
Styremedlem

Christian Espegren
Styremedlem

Marit Solum
Styremedlem

Asbjørn Lie
Styremedlem

Camilla Moseid
Koordinator/daglig leder